

33 РІЧНИЦЯ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

24.08.2024 р.

У такий день наші захисники і захисниці заслуговують на окреме привітання. Прошу друзів переслати цих кілька моїх слів Вашим рідним і знайомим, які перебувають на фронті, в лікарні чи вдома.

Слава Ісусу Христу!

Дорогі наші Захисники і Захисниці! Вітаємо вас з Днем незалежності України!

Дякуємо вам за служіння!

Молимося за вас щоденно.

Нехай Божа благодать оберігає вас!

Нехай Божа сила кріпить вас!

Нехай Божа любов зцілює вас і зігріває!

Нехай над вами і над нашою улюбленою Батьківщиною завжди буде материнський покров і опіка нашої Небесної Неньки Богородиці!

Благословення Господнє нехай зійде на вас і нехай перебуває з вами завжди!

† Богдан Дзюрах/ФБ

Уляна Нищук, «Покров Богородиці»

«Боже великий єдиний, нам Україну храни!»

В деяких релігійних середовищах України існує гарна традиція на День незалежності молитися і роздумувати над тим Псалмом, номер якого відповідає черговій річниці Незалежності. Отож, подаю нижче Псалом 33 і нехай він буде для нас сьогодні Божим [#СловоНаДорогу](#), джерелом світла, сили і надії.

ПСАЛОМ 33

Ликуйте, праведні, у Господі: правим хвала личить.

Прославляйте Господа гулами, співайте йому на десятиструнній гарфі.

Співайте йому нову пісню, грайте на струнах добре, гучно.

Бо Господнє слово праве, і всяке діло його – вірне.

Він любить справедливість і право, ласки Господньої земля повна.

Словом Господнім створене небо, і подихом уст його – вся його оздоба.

Він, немов у бурдюк, збирає морські води, до зборищ кладе водяні безодні.

Нехай шанує Господа вся земля; нехай його бояться всі, що живуть на світі!

Бо він сказав, і сталося; він повелів, і постало.

Господь раду народів зводить нанівець, і думки людські обертає на ніщо.

Господня ж постанова стоїть повіки: помисли його серця від роду й до роду.

Щасливий народ, Бог якого – Господь, народ, якого вибрав він собі у спадщину.

Господь із неба поглядає, він бачить усіх дітей людських.

Він дивиться з місця побуту свого на всіх землі мешканців, Він, що сотворив серця усіх їх, вважає на всі їхні діла.

Не переможе цар великим військом і не спасеться лицар силою великою.

Марна надія конем перемоги, він не врятує великою силою своєю.

Ось очі Господа на тих, що його бояться, що уповають на його ласку, щоб рятувати їхнє життя від смерти і жити їх у голоднечі.

Душа наша Господа чекає; він – наша допомога, щит наш.

Ним веселиться наше серце, бо на святе його ім'я ми уповаєм.

Нехай твоя ласка, Господи, буде над нами, бо ми надіємось на тебе.

Джерело: † Богдан Дзюрах/[ФБ](#); заголовок та світлини від редакції «ХГ»

Донецчина, Серебрянське лісництво, червень, 2024 р. Серед підрозділів ЗСУ, які тримають оборону на цій ділянці фронту, є Перша бригада оперативного призначення Національної гвардії України. На озброєнні бригади важка бронетехніка та артилерія.

Світлина: Pablo Miranzo / Anadolu Agency /

33 річниця відновлення української державності	1
Випуск 60 «Хроніки періоду великої війни».....	5
Друга річниця народження до вічності	6
Кардинал Паролін у Києві: «Послання, яке я привіз від Папи, – це послання близькості»	8
Глава УГКЦ у 127-й тиждень війни: РПЦ вчиняє із християнством так, як Ісламська держава із доктриною ісламського світу	10
Глава УГКЦ в Національному музеї Голодомору: «Вшанування жертв геноциду – справа не лише держави, а й кожного українця».....	11
Мирослав Маринович: ненависть уподібнює тебе до того, з ким ти борешся	13
При Патріаршому соборі УГКЦ відбулася церемонія вручення Ордена святого Пантелеймона українським медикам	16
Таборування СУМівців	18
Глава УГКЦ: Ми подали до Ватикану імена сучасних ісповідників віри, серед яких є не лише католики.....	19
Історія ветерана має бути історією успіху, – Артем Семенець, парамедик, мріє стати військовим психологом.....	20
«Коли молиться дитина...», – табір для дітей у Швеції	25
Українські вівтарники на зустрічі з Папою.....	26
«Майте відвагу стати на дорогу логіки милосердної любові», – владика Богдан у Мюнхені.....	27
«Апостоли побачили Ісуса таким, яким Він є насправді – повний Божого світла і життя», – владика Богдан у свято Преображення ГНІХ	28
В Данії відбувся пластовий табір під назвою «Код нації».....	31
Урочисте Причастя в Ольборзі.....	32
200 душ і 800 ангелів отця Колодія	33
Пам'яті Любомира Романківа	42

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владика, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

24.02.2022 – ?

Випуск 60 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: Александер Малаховський

ДРУГА РІЧНИЦЯ НАРОДЖЕННЯ ДО ВІЧНОСТІ

Свято-Успенська Унівська Лавра Студійського уставу, піша проща Словіта-Унів у другу річницю народження до вічності Артемія Димида (18.06.24).

МОЄ СЛОВО НА ЧЕРНЕЧІЙ ГОРІ:

Ми зійшлися на Чернечій горі в Уневі, бо вона символізує з одного боку опір, боротьбу, а з другого боку вічність, спокій, перемогу добра над злом.

Про боротьбу мені Богдан Гасюк щойно розповідав. Він сказав, що за советів наших монахів, які тут жили перед тим, виселили, і вони жили, працювали кожен десь інкогніто на своїй якійсь роботі – так як цивільні люди. Але коли вони вмирили, то їх привозили сюди і вночі ховали на цьому цвинтарі.

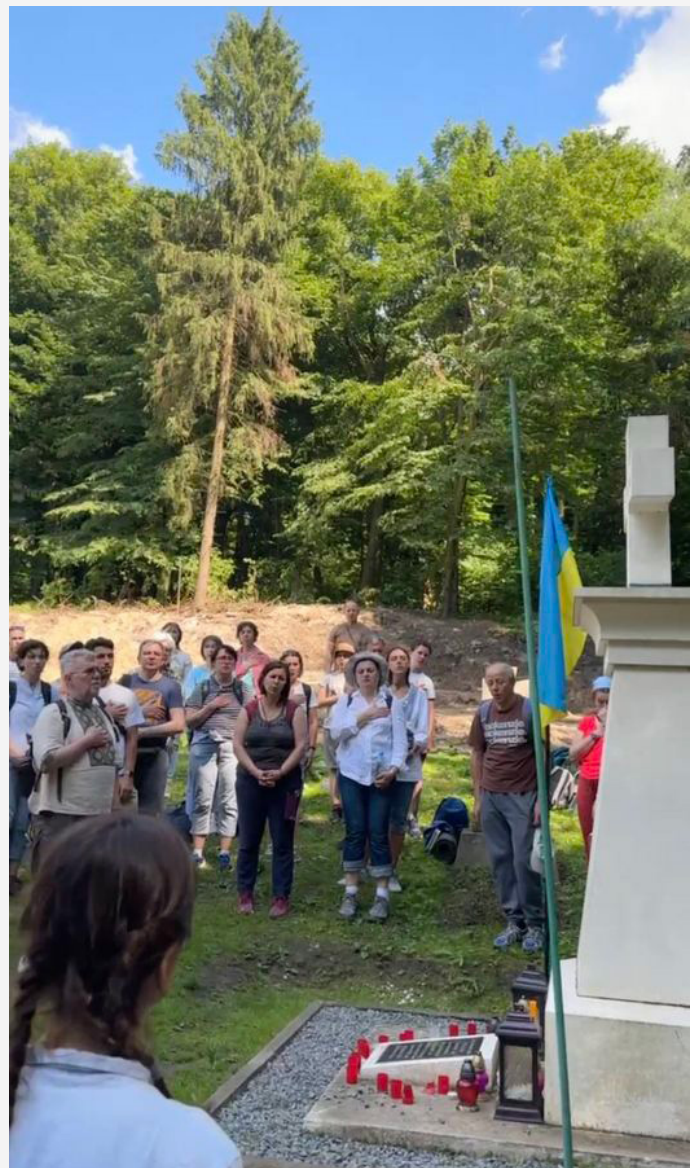
Так що бачите, який гарний символ цієї боротьби за свою віру, опору нелюдській системі. Зрозумійте їх подвиг – ці монахи не могли в монастирі подвизатися, так як їхнє правило їм вказувало. Але вони, живучи серед цивільних людей, були вірні своєму покликанню, провадили далі свою місію. Вони не зрадили своїх присяг! І тоді, коли вони вже народжувалися до вічності, ті, які були вірні до кінця, знову сходилися на цьому місці і гуртувалися, щоб бути готовими, як спільнота монахів, до другого приходу Ісуса Христа. Так, що коли Ісус Христос прийде на землю і всі мертві повстануть, вони вже будуть в одному гурті тих, яких Христос похвалить.

Ті, що витримують до кінця – це є герої. Тобто герой це не тільки той, що вмирає несподівано від московської кулі чи в якийсь інший спосіб. І нам треба про це пам'ятати. Нам треба усвідомити собі, що багато з нас є Героями! Чому? Бо ми проходимо через біль, але це випробування нас не ламає. Цей біль нас ушляхетнює.

То так, як алмаз, який оброблений та огранований стає діамантом чи як сплав заліза, який перетворюється в сталь. Ми маємо постійно вчитися і не боятися бути героями. Якщо вжити християнський термін, – це бути святими.

Так, ми всі є покликані бути святими! І бути святим – це не є бути надзвичайною людиною. Бути святим – це мати відкрите серце до Господа Бога, жити в Божій благодаті і щоденно намагатися щось робити доброго для свого ближнього. Оце є бути святим.

І так само бути героєм в нинішній час – це означає мати візію, знати яких батьків, яких дідів ми є дітьми і щоденно якимось чином вносити в актуальність.

Кожен по своєму. Кожен має своє поле до показу. І це є геройство. Так, що ми нині надихаємося тими, які витримали до кінця. Бо це є велике мистецтво – витримати до кінця.

Бо, на жаль, ми є слабкими. Кожен з нас є слабкою людиною в тому значенні, що ми маємо свої немочі, ми можемо погордити своїми здобутками і впасти, та не дійти до мети. І таке буває. І кожен з нас навіть може знати таку людину, яка попала в такі тенета.

Так що плекаймо пам'ять про наших героїв, тих, яких ми вже знаємо, тих, кого ми доторкалися і зберігаймо цю пам'ять не для того щоби бути сумними, але для того щоби самим ставати в сліди їхньої боротьби.

Отак це має бути – ми маємо носити в собі оптимізм. Бо одна із цілей ворога є, щоб ми попадали в депресії, в розпач, щоби думали: «*От страшно. От ми не витримаємо. От вони сильніші*» і так далше. Тобто, ціль є, щоб нас вибити із нашого світлого бачення себе і майбутнього.

Так що дякуємо нашим героям. Дякуємо нині і зокрема Артемієві Димиду і Дмитрові Пащуку. Будьмо їм також вдячні за те, що вони собі постановили, що після перемоги, вони будуть іти до Унева на прощу.

**Будьмо свідомі того, що ми вже перемогли.
Ми боремося, боротьба не рівна, але ми у своєму
серці, у своїй уяві і у своїй національній свідомості,
ми дійшли до такого рівня, до якого не змогли
дійти наші предки.**

Вони старалися, ми їм є вдячні, але вони не могли дійти до такого високого рівня, до якого ми нині прийшли. І щодо числа свідомих українців, і щодо сили, якою ми виражаємося, захищаємося. Ми тільки обороняємося, ми не тільки відрізняємося від ворога, але показуємо свою світлу ідентичність перед цілим світом. Бо нині можемо промовляти до світу і не встидатися. І не промовляти проти когось, але показувати свою культуру, свою гідність, свою витримку, свою віру в перемогу цінностей над безправ'ям.

Так що дякую. Дякуючи нашим героям і ми нині, кожен для себе, обіцяймо, що ми будемо в своїх маленьких боротьбах витримувати і прямувати до перемоги.

А, якщо би десь впали, – не біймося, вставаймо, ідім вперед. Бо це є символ прощі, яку ми щойно пройшли. Символ полягає в тому, що є всякі труднощі, але ми йдемо. Те, що там якийсь камінчик в сандал попав чи що нога заболіла, чи може впали в болото, але ми підносимося і, за допомогою друзів, йдемо далше. Так що, обіцяймо собі, що ми не будемо своїх рук опускати, а будемо вірити в Бога, будемо вірити в себе і будемо будувати Україну не проти когось, а для себе, для світу, для своїх нащадків.

**Слава Ісусу Христу!
Слава Україні!**

Заспіваймо зараз «Христос воскрес», бо всі наші герої уже воскресли, і колись ми їх побачимо, коли і ми будемо на небесах.

Отець Михайло Димид/ФБ

Кардинал Паролін у Києві: «ПОСЛАННЯ, ЯКЕ Я ПРИВІЗ ВІД ПАПИ, – ЦЕ ПОСЛАННЯ БЛИЗЬКОСТІ»

21.07.2024 р.

Державний Секретар Святого Престолу у неділю, 21 липня 2024 року, відвідав Патріарший собор Воскресіння Христового та резиденцію Глави УГКЦ в Києві. У головному храмі УГКЦ кардинала П'єтро Пароліна привітав Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

Глава УГКЦ подякував Державному Секретарю Святого Престолу за візит в Україну під час повномасштабної війни. Під час відвідин Патріаршого собору він розповів йому детально про служіння Української Греко-Католицької Церкви серед воєнного лихоліття. Про це зазначає Департамент інформації УГКЦ із посиланням на українську редакцію «VaticanNews».

У Патріаршому соборі кардинал Паролін зустрівся з працівниками курії та вірними, які прийшли на молитву. У крипті храму гості дізналися, як навесні 2022 року церква рятувала життя киян, ставши для них бомбосховищем. Відтак Державний Секретар з делегацією спільно помолвився перед гробом слуги Божого Любомира кардинала Гузара, беатифікаційний процес якого розпочато в лютому 2024 року. Опісля, відвідавши Патріаршу курію та резиденцію Глави УГКЦ, у каплиці всі разом промовили молитву «Отче наш» та «Радуйся, Маріє», призиваючи Царицю миру.

У своєму коментарі для преси Держсекретар зазначив, що радий повернутися на це місце після візиту у 2016 році, ставши свідком *«значного поступу»*. І навіть якщо структура ще не викінчена, розвиток є помітним, особливо в довершенні храму, і це приємно.

«Момент, коли я відвідую Україну, не є радісним, ми всі знаємо ситуацію, але я приїхав саме з огляду на цю ситуацію, щоб молитися разом і молитися разом з вами... Церква повинна сповняти пророчу роль, наслідуючи пророка Іллію, молитися за мир, відправною точкою для чого повинно бути велике переконання в тому, що Богові все можливо, і що навіть якщо наші надії – це завжди надії скінченні та обмежені, ми знаємо, що Бог більший від нас і від наших можливостей», – підкреслив кардинал Паролін.

«І отже послання, яке я привіз від Папи, – це послання близькості. Папа багато разів висловлював її протягом цих років. Сьогодні, в неділю, він знову згадав про війну в Україні, використовуючи прикметник *«мученицька»* Україна. Потім він також згадав про інші війни. Тож від самого початку Папа виявив велику близькість, велике співчуття у болях і стражданнях цього народу», – сказав кардинал Паролін, висловивши сподівання, що ця його присутність додасть, так би мовити, *«живої присутності»* до тієї духовної присутності Папи, який не тільки *«поділяє біль»*, але також *«прагне допомогти знайти стежки до миру»*.

«Я сподіваюся, що також і моя присутність може зробити якийсь невеликий внесок у цьому сенсі, зокрема, через зустріч з представниками цивільної влади, яку я проведу завтра. Ось такий сенс цього візиту, і я справді дуже, дуже радий. Блаженніший сказав мені, що він радий мене вітати, але і я справді радий бути тут і розділити з вами цей дуже важливий момент», – підсумував Державний Секретар Святого Престолу.

Додамо, що до Патріаршого собору в Києві кардинал Паролін прибув з Бердичева, де як Папський Легат відслужив завершальну Святу Месу загальнонаціонального паломництва католиків латинського обряду. На Месі йому співслужив і Блаженніший Святослав. Перед тим Держсекретар Святого Престолу в межах візиту в Україну відвідав Львів та Одесу, де зокрема завітав до парафії Святого Архистратига Михаїла УГКЦ.

Глава УГКЦ у 127-й тиждень війни: РПЦ вчиняє із християнством так, як ісламська держава із доктриною ісламського світу

22.07.2024 р.

Нині росія інструменталізує релігійні почуття віруючих багатьох народів і країн. Тепер цей виклик набирає екуменічного, міжнародного значення. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у 127-й тиждень великого болю, горя України – війни, яка триває ще з 2014 року, але тепер начебто набуває своїх найбільш драматичних хвиль і моментів.

Предстоятель відзначив, що ворог продовжує невпинно обстрілювати наші мирні міста і села. Інтенсивність бойових дій має тенденцію до зростання. Найтяжчі бої ведуться на Донеччині та Харківщині.

«Наші воїни – дівчата і хлопці – мужньо боронять Батьківщину. Наші волонтери намагаються, часто вже з останніх сил, усе зробити для того, щоб рятувати людське життя. Проте цього тижня відбулася одна світла подія – 54-й обмін військовополонених. 94 українських військовослужбовців повернулися додому», – сказав Блаженніший Святослав.

Водночас він просить пам'ятати про тих, хто ще перебуває у ворожому полоні. Згідно з державною статистикою, маємо близько 7 000 військових і близько 10 000 цивільних, які перебувають в російському ув'язненні, 37 000 зниклих безвісти. «Можемо тільки собі уявити, яку драму переживають рідні цих людей – вони часом навіть не знають, як за них молитися!» – зазначає Глава Церкви.

Ще одна проблема, за словами Предстоятеля, цими днями бичує Україну – аномальна спека загострила енергетичну кризу в нашій країні... «Але попри всі проблеми і виклики, ми просто вражені силою, мужністю і стійкістю українського народу», – сказав Блаженніший Святослав.

Цього тижня відбулася радісна історична подія для всієї Католицької Церкви України, зокрема для українських греко-католиків – хіротонія правлячого архиєрея для Мукачівської єпархії Закарпаття.

З цієї нагоди до України приїхало багато гостей, передусім членів Згромадження Воплоченого Слова, із різних країн світу, зокрема із Аргентини, Бразилії, Колумбії, Чилі, Перу; країн Африки та Китаю, як-от Гонконгу і Шанхаю. Прибув секретар Єпископської конференції Ізраїлю.

Присутність такої великої кількості гостей, за словами Глави Церкви, з усього світу створила нагоду для унікальної зустрічі, адже відомо, що правда про Україну дуже важко проникає саме в цю частину земної кулі. Російська пропаганда робить все для того, щоб зробити боротьбу України незрозумілою, а в очах багатьох народів навіть беззмістовною.

«Нині росія, – сказав він, – інструменталізує релігійні почуття віруючих багатьох народів і країн. РПЦ вчиняє із християнським ученням так, як Ісламська держава із доктриною ісламського світу. Тепер цей виклик набирає екуменічного, міжнародного значення».

Департамент інформації УГКЦ

Глава УГКЦ в Національному музеї Голодомору: «ВШАНУВАННЯ ЖЕРТВ ГЕНОЦИДУ – СПРАВА НЕ ЛИШЕ ДЕРЖАВИ, А Й КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ»

23.07.2024 р.

23 липня в Національному музеї Голодомору-геноциду відбулася офіційна передача Вступної художньої концепції основної експозиції другої черги від Міжнародного благодійного фонду Музею Голодомору до самого музею. Серед присутніх членів Наглядової ради Міжнародного благодійного фонду Музею був також Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

Церемонія зібрала також представників влади, громадськості та релігійних лідерів – благодійників, котрі долучилися до створення Вступної художньої концепції експозиції другої черги.

Блаженніший Святослав підкреслив важливість співпраці між громадськістю та державою у таких істотних справах, як збереження пам'яті про Голодомор-геноцид:

«Я думаю, що це є ключем до розуміння сьогоденної події, – зазначив Глава Церкви. – Держава має обов'язок шанувати своїх громадян, зокрема тих, які стали жертвами цього голодомору-геноциду. Але держава не може узурпувати монополію на вшанування цих жертв. Прості люди, звичайні українці, повинні мати теж можливість долучитися до цієї всенародної благородної справи».

Він також відзначив, що вшанування жертв Голодомору є моральним обов'язком кожного українця. Цей обов'язок відчула також і Церква, долучившись до опрацювання Вступної концепції Музею Голодомору.

«Наша Церква є частиною громадянського суспільства, – підкреслив Блаженніший Святослав. — Ми дали можливість простим людям долучитися до цієї справи... Хочу згадати тих, хто вніс лепту в те, щоб постав Музей не тільки як споруда, а щоб сама експозиція говорила правду про наш біль, про українську пам'ять».

Під час церемонії Віктор Ющенко та Іван Васюник, голова Наглядової ради Міжнародного благодійного фонду Музею Голодомору, вручили подяки благодійникам, які зробили інституційні внески на реалізацію проекту, залучивши понад 800 тис. доларів.

Варто зазначити, що Українська Греко-Католицька Церква відіграла важливу роль у зборі коштів на цю концепцію. Предстоятель очолив благодійну кампанію «Зерна правди» на платформі однойменної онлайн-платформи, завдяки якій УГКЦ змогла зібрати понад 2 мільйони гривень, що стало значним внеском у загальний бюджет проекту.

Вступна концепція експозиції створена міжнародною проектною командою у складі фахівців компаній «Nizio Design International» (Польща) та «Haley Sharpe Design LTD» (Великобританія) та повністю профінансована коштами внесків добродійників Міжнародного благодійного Фонду Музею Голодомору. За словами генеральної директорки Музею Лесі Гасиджак, експозиція поєднує в собі глибокий мистецький задум з жорстокою реальністю трагедії.

Як розповів Іван Васюник, вступна художня концепція дає першу, але досить об'ємну уяву про те, якою буде експозиція нового музею на площі майже 4 000 кв. м.

«Держава бере відповідальність за капітальне будівництво Музею, а благодійники з України і світу відповідають за залучення найкращих проектних сил як для архітектурного планування, так і для проектування експозиції. І сьогодні є підсумок першого етапу».

Іван Васюник переконаний, що після перемоги України у війні відкриття Музею Голодомору буде одним із найважливіших культурних і політичних подій: «Маю таку мрію, щоб передусім в експозиції цього музею були тісно пов'язані теми Голодомору-геноциду 1932–1933 рр. і теперішньої геноцидної війни росії проти України».

Мирослав Маринович: НЕНАВИСТЬ УПОДІБНЮЄ ТЕБЕ ДО ТОГО, З КИМ ТИ БОРЕШСЯ

26.07.2024 р.

Видання «Le Figaro» називає його «українським Вацлавом Гавелом», а «Le Monde» однією з найавторитетніших інтелектуальних постатей країни. Правозахисник та багатолітній в'язень радянських таборів, релігієзнавець й палкий прихильник українсько-польського примирення – Мирослав Маринович закликає не повторювати помилок минулого і розв'язувати питання глобальної безпеки «з урахуванням цінностей, а не їхнім коштом».

► **PAP: Сім років в радянській в'язниці, а потім ще три роки на поселенні. Такою була ціна за правозахисну діяльність в Радянському Союзі, яку вам довелося заплатити. Пригадую, як ви писали в своїй книзі «Всесвіт за колючим дротом» про настанови матері, яка наказувала вам: «Сину, лише не вступай в якісь підпільні організації». Ви ж після заснування УГГ на це відповідали, мовляв, перепрошую, але це ж аж ніяк не підпільна організація, бо Радянський Союз підписав Заключний акт Народи з безпеки й співробітництва в Європі. Чи час перебування в таборах приніс досвід та висновки, які були б корисні українцям тепер?**

Правозахисник Мирослав Маринович на науковій конференції «Польща, Україна, Європа» в рамках святкування XXII Папського дня, 2022 р. | Світлина: PAP/Tomasz Gzell

Мирослав Маринович: Мою маму часто збивала з пантелику й інша моя фраза, про те, що я вдячний долі, за те, що пройшов через табори. Ні, я звісно аж ніяк не вдячний КДБістам, бо я знав, що вони не бажають мені нічого доброго. Однак я вдячний своїй долі за те, що Господь зумів обернути спрямоване проти мене зло на добро для мене. Найголовніший досвід, який я виніс з табору, полягає в тому, що за правду варто і треба боротися. Навіть якщо за це часом треба платити дорогою ціною. Ця боротьба виправдовується тим, що рано чи пізно правда все одно вийде на яв і переможе, і захищаючи її, ви закладаєте основи своєї майбутньої духовної перемоги. Саме духовної перемоги, а не життєвого успіху, адже були випадки, коли мої побратими гинули. Однак усі вони залишалися вірними обраним цінностям, замість власної безпеки, і помирали з відчуттям виконаного обов'язку перед Богом та людьми та у повній відсутності почуття власного дворушництва.

У моєму випадку перемогла правда про режим, з яким я боровся, а моєю персональною моральною сатисфакцією стало те, що я став свідком його колапсу. Звісно, можна зараз міркувати про те, чи можна було б уникнути путінського режиму. Гадаю, це тема для окремої розмови. Проте уроком таборів було те, що навіть, на перший погляд, безнадійна боротьба може принести результат. Ще один досвід полягає в розумінні того, що людина не може бути безпомильною. Це було б просто проти природи. Людина часом буває заслабкою, схильною до поспішних висновків чи дій. Досвід табірної життя навчив мене, що власні помилки потрібно усвідомлювати

та виправляти. Не варто одразу думати про те, що «*все, мені ніколи не забудуть цього*». Забудуть. Вибачать.

► **РАР:** Ви згадали про опозицію цінностей до безпеки. Чи не здається вам, що щось подібне відбувається в сучасній міжнародній політиці?

М.М.: Тема цінностей проявляється для мене через дві дилеми. Перша – персональна – це опозиція інстинкту виживання, який ще можна назвати інстинктом страху, супроти вищих духовних цінностей. Я починав з того, що надав пріоритет інстинкту виживання, коли під час моїх перших розмов з КДБ мені погрожували виключенням з університету. Втім я швидко усвідомив, що постійно боятися – це дорога в прірву. Звільнення від липкого почуття страху, прораховування наслідків своїх дій та обдумування меж морального компромісу принесло розкішне відчуття полегшення. Так, звісно, рішення обстоювати цінності створює цілу низку клопотів, проте всі нещастя, які на тебе валяться, є результатом твого вибору життєвого шляху, в правоті якого ти не сумніваєшся.

Друга дилема подібна, але має колективний вимір. Я б сформулював це як моральний імператив супроти безпеки. До сьогодні в Європі панувала перевага безпеки над цінностями. Навіть більше – безпека проголошувалася чи не найважливішою цінністю самою в собі, в чому, як на мене, може ховатися певний софізм, про який я оповім. Ми чуємо докори частини європейців про те, що це Україна має йти на поступки заради миру. Коли я чую такі заклики, мовляв, змиріться з втратами людей і територій, то я просто фізично страждаю від наївності таких пропозицій. Адже вони, по перше, не ефективні, бо відкусивши жертві руку, звір не заспокоїться, допоки не з'їсть її повністю. По друге, такі заклики вкрай аморальні та несправедливі. Чомусь ті люди, хто за ними стоїть, не поспішають великодушно віддавати Росії те, що у них є. Тому для того, аби уникнути софізму, а разом і морального релятивізму, питання безпеки має розв'язуватися з урахуванням цінностей, а не їхнім коштом. Тільки такий підхід дозволив би не повторювати минулих помилок щодо умиротворення агресора. Інакше ми будемо приречені ходити по колу, про що писав ще Бенджамін Франклін, який зазначав, що «*той, хто жертвує основоположними свободами заради безпеки, не вартий ні свободи, ні безпеки*».

► **РАР:** У вже згаданій книзі спогадів ви пишете, що для вас у книзі важливішим було не стільки надати обвинувачувальні свідчення щодо режиму, скільки поділитися реальними прикладами взаємопідтримки, подвижництва та прощення. Жити відповідно до такої шляхетної та великодушної християнської максими, втім, аж ніяк не легко. Особливо тоді, коли українці на щодень мають справу з ворогом, що обстрілює дитячі лікарні. Чому ж, коли всі пишуть про те, як «*ростив їх гнів і лють на ворогів*», ви свідомо ступаєте на шлях боротьби з нібито природним почуттям ненависті серед українців?

М.М.: Ненависть занадто природня і навіть в якомусь сенсі відрухова. Я побоююся говорити про це почуття, але вимушений постійно про нього говорити. Розповім про один епізод з мого табірнього досвіду. Був момент, коли я впав у лють, бо тюремний наглядач навмисно ігнорував моє прохання підійти до камери. Я відчайдушно термосив ґратами та в якусь хвилину просто подивився на себе з боку. Побачивши своє перекошене обличчя, те, як воно втратило людський вираз, я вжахнувся та зрозумів, наскільки руйнівною ненависть може бути для її носія. Це був важливий духовний досвід. Він допоміг зрозуміти, що ненависть небезпечна тим, що вона прокладає шлях до уподібнення до того, з ким ти борешся. А поза тим, емоції гніву, люті, ненависті у всіх релігійних системах належать до деструктивних переживань, зла та темряви. Українці ж зараз з цією темрявою борються.

► **РАР:** Якою є роль Церкви, на вашу думку, у відбудові України та чи її поліконфесійність це проблема, чи радше перевага?

М.М.: Пригадую собі своє здивування, коли я в розмові з одним польським колегою висловив жаль з приводу того, що до наявних поділів в українському суспільстві додається також церковний розкол. Я нарікав тоді на те, що це створює нам великі проблеми, й зауважив, що в Польщі краща ситуація у зв'язку з моноконфесійністю. На це я почув від свого візаві, що це ви щасливі, бо позбавлені диктату та домінування однієї релігійної організації. Залишаю оцінку того пана на розсуд його співвітчизників, лише додам, що для мене та розмова стала ще одним приводом задуматися над тим, чи не вважаємо ми карою Господньою для народу, те, за чим насправді ховається наше благо, яке ми не в силах осмислити. Адже коли в середині 1990-их років я висловлював згаданий аргумент, то у нас була лише одна модель єдності, яка вимагала етнічної та конфесійної гомогенності. Проте Україна не може бути повністю гомогенною, оскільки зародження наших регіональних субідентичностей сягає корінням часів

Київської Русі. Ми можемо бути єдиними лише у багатоманітті, й це гасло чудово вписується до сучасного європейського світобачення. Війна консолідує українців, проте не викорінює джерела нашої розмаїтості.

Щодо того, наскільки Церква виконує зараз роль агента соціальних змін в суспільстві. Якщо йти за хантігтонівською моделлю трьох демократичних революцій, то можна помітити одну цікаву деталь, яку помітив та описав релігієзнавець Джон Вітті. Він зазначав, що демократизаційним процесам в західних суспільствах передували сплески активності релігійних організацій. Однак як тільки ці хвилі демократизації переходили через невидимий рубіж і опинялися на канонічних землях східних Церков, картина змінювалася. За моїм відчуттям, тут уже громадянське суспільство вело вперед у змінах, а Церква намагалася його наздогнати. Це було помітно під час трьох наших майданів – Революції на граніті, Помаранчевій революції та Євромайдані, на яких Церкви хоч і були присутні, але де вони не були ініціаторами та головними виразниками протесту.

Церкви спізнювалися з прийняттям морального імпульсу суспільства, а Ватикан свого часу й зовсім проігнорував дивовижні прояви боротьби за людську гідність в час Євромайдану, побоюючись втручатися у ті сфери, де, як він вважав, існує суверенітет московської церковної влади щодо вірян.

Я нагадую про це не для того, аби когось звинувачувати. Східні Церкви дуже інерційні у прийнятті рішень та реагуванні на виклики. Однак якщо вони не зможуть змінитися для того, аби взяти участь у соціальних трансформаціях, тоді ці зміни, які визначатимуть ситуацію у майбутньому, відбуватимуться без них.

► **PAP: Вже 20 років як Україна та Польща позбавлені нагоди дослухатися до корисних порад вашого друга, львів'янина Яцека Куроня. Ви зазначаєте, що без його голосу тихішими стали рупори польсько-українського порозуміння, зате куди частіше чути групи непримиренних. Чому, попри те, що два народи нібито вже більше знають один про одного, ніж дві, три чи чотири декади тому, нових «куронів» в публічному дискурсі й досі бракує?**

М.М.: Я можу говорити лише про власні відчуття ситуації, яка склалася. Багато людей в Європі усвідомлює, що ми живемо в дуже турбулентний час, коли життя пришвидшується й іноді складно поспівати за несамовитим темпом цих змін. Унаслідок цього в людей з'являється стурбованість своїм майбутнім та прагнення захистити свої інтереси, світосприйняття та ідентичність в ньому. Це ті люди, які в час швидких змін воліють не експериментувати. В Україні ситуація інакша. Українська державність не встоїть, не ризикуючи змінюватися та шукати щось нове. Ми відчуваємо, що повернення до старого вже немає.

На українсько-польські стосунки впливає зараз не стільки традиція гедройцівської «Культури», скільки етос, притаманний обом народам у міжвоєнний час. Йому відповідає принцип нульової суми, або інакше *win-lose*. Згідно з ним, інерція уявлення про те, що українцеві може бути добре коштом інтересів поляків, і навпаки, діє до сьогодні.

Якщо ми шануємо наших предків, очільників та людей, які в різний історичний час несли національний дух, ми мимоволі просякаємося такою логікою. Вона неконструктивна в побудові майбутнього і не підходить обом народам. Замість неї, Україні потрібно думати про впровадження логіки *win-win*. Для Польщі згадана інерція несе не меншу загрозу, оскільки така логіка відроджує давній комплекс зверхності, слідом за яким йшов конфлікт, а потім і загроза для польської державності. Ми переживаємо американські гірки у польсько-українських відносинах, на яких хвилі піднесення змінюються падінням в недовіру та непорозуміння, які ми хочемо вирішити силовим шляхом. Зрештою, колись це має змінитися.

Мирослав Маринович – український громадський діяч, публіцист, релігієзнавець. В минулому радянський політичний дисидент, політв'язень, співзасновник Української Гельсінської групи та української *Amnesty International*, президент українського ПЕН-клубу. Колишній проректор Українського католицького університету у Львові.

Джерело: [PAP](#) [PAP – Polska Agencja Prasowa (Польське пресове агентство)]; розмовляв Ігор Усатенко

ПРИ ПАТРІАРШОМУ СОБОРІ УГКЦ ВІДБУЛАСЯ ЦЕРЕМОНІЯ ВРУЧЕННЯ ОРДЕНА СВЯТОГО ПАНТЕЛЕЙМОНА УКРАЇНСЬКИМ МЕДИКАМ

27.07.2024 р.

27 липня, у свято Святого Пантелеймона і День медичного працівника, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового в Києві відбулася урочиста церемонія нагородження лікарів Орденом святого Пантелеймона.

Найвищою відомчою відзнакою у сфері медицини нагородили видатних медиків з усіх областей України у номінації «За самовіддане служіння українському народу, мужність у боротьбі за здоров'я українців, за свободу та незалежність України у війні з російським агресором» серед цивільних медиків. Також нагороди отримали військові медики у номінації «За самовіддане служіння українському народу, мужність і стійкість у боротьбі за здоров'я українців, за свободу та незалежність України у війні з російським агресором».

Цього року Орденом святого Пантелеймона нагородили також Отця і Главу УГКЦ Блаженнішого Святослава, який, за словами голови Поважної ради нагороди Василя Князевича, є людиною, яка говорила щодень звернення до світу, що *ми є, що ми стоїмо, що ми боремося*.

У подячному слові Блаженніший Святослав зазначив, що присвячує цю відзнаку медичним капеланам.

«Я хочу її присвятити медичним капеланам і дуже прошу вас усіх, особливо тих, які очолюють наші медичні заклади, допустити медичних капеланів до своїх колективів. Я хочу цю відзнаку присвятити дуже потужній жінці-монахині, **сестрі Севастіані Карвацькій**, яка очолює окремий відділ душпастирства охорони здоров'я нашої Церкви», – зазначив Предстоятель.

«Зараз відбувається величезна медична проща медпрацівників до Зарваниці, і ми розуміємо, що не тільки наші пацієнти, хворі, потребують духовної пастирської опіки, а й наші медики. Ви потребуєте любові, уваги вашої Церкви. Багато медичних працівників говорили, що вони працюють на межі вигорання – хтось про вас мусить подбати. Знайте, що ваша Церква про вас дбає, а наші медичні капелани хочуть бути поруч, щоб вам послужити. Вам, улюбленим, дорогим медичним працівникам, лікарям, медсестрам, сьогодні велика шана. А ця нагорода – для медичних капеланів УГКЦ», – наголосив Блаженніший Святослав.

Варто додати, що відзнака за професіоналізм і милосердя «Орден святого Пантелеймона» є громадською, має професійно-фахову спрямованість і присуджується за гуманістичну й благородну діяльність у галузі охорони здоров'я, яка позитивно впливає на свідомість і духовний розвиток українського народу та держави в цілому.

[Департамент інформації УГКЦ](#)

ТАБОРУВАННЯ СУМІВЦІВ

29.07.2024 р.

У Німеччині в оселі СУМ в Ґомадінґені розпочався 71-ий вишкільно-відпочинковий табір СУМ Germany. Його гаслом є слова: «Загине зло і правда переможе!». Душпастир УГКЦ з м. Ауг'збург та голова молодіжної комісії Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії о. Богдан Сабало молився з учасниками табору Святу Літургію за героїв України.

«Гасло СУМ – Бог і Україна. А тому маємо навчитися бути дітьми Божими і дітьми України. Щоб бути дітьми Божими маємо робити добро, так як Бог для нас. Щоб бути дітьми України, маємо любити її культуру, мову, історію та традиції. Якщо будемо це робити, то не тільки будемо добрими синами і дочками Божими, але і заслужимо собі Небо!», – звернувся до сумівців священник.

Після богослужіння відбулося офіційне відкриття, під час якого Крайова Управа передала команду над табором в руки другові Олександрю Несмачному. У вітальному слові наголошено на важливості пам'ятати, що в Україні триває розв'язана росією війна, гинуть люди, страждають дорослі і діти, а тому – допомога батьківському краю є завданням кожного українця.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

Глава УГКЦ: МИ ПОДАЛИ ДО ВАТИКАНУ ІМЕНА СУЧАСНИХ ІСПОВІДНИКІВ ВІРИ, СЕРЕД ЯКИХ Є НЕ ЛИШЕ КАТОЛИКИ

29.07.2024 р.

До створеної Папою Франциском з нагоди Ювілею 2025 року Комісії новомучеників та свідків віри Українська Греко-Католицька Церква подала список сучасних ісповідників віри з України, серед яких є не лише вірні УГКЦ, а й православні і протестанти. Про це розповів Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав у програмі «Живого телебачення» «Відкрита Церква».

«Ми намагалися дивитися ширше на наших сучасників, не бути обмеженими конфесійними рамками, щоб засвідчити перед світом, що Україна має героїв християнської віри сьогодні», – наголосив Предстоятель.

Отець Тарас Бублик доповідає на Синоді Єпископів УГКЦ про співпрацю УГКЦ з ватиканською Комісією новомучеників та свідків віри, 10.07.2024 року, Зарванця

За словами Блаженнішого Святослава, засновуючи Комісію, яка шукатиме героїв віри третього тисячоліття, Папа Франциск мав дуже глибоку ідею. Ми часто говоримо про свідків віри минулого і не зауважуємо, що і в наш час їх є чимало. Папа Франциск хотів, щоб ми звернули на них увагу.

Глава УГКЦ розповів, що створена в липні 2023 року ватиканська Комісія новомучеників просила кожен місцеву Церкву збирати інформацію про героїв нашого часу незалежно від конфесії.

«Ми подали до Апостольської столиці цілий список наших сучасників, які дали героїське свідчення християнської віри у третьому тисячолітті. Проте це не тільки католики. Ми подали і православних, і протестантів, тобто тих, хто, незалежно від конфесії, жив своїми релігійними переконаннями, відповідно до головних засад християнства», – зазначив Блаженніший Святослав.

Українська Греко-Католицька Церква, за словами Патріарха, подала до Апостольської столиці також імена тих, хто став жертвою російської агресії.

«Ми подали героїв Небесної сотні, а також священників Православної Церкви України, які загинули від рук російських окупантів», – додав Глава УГКЦ.

Далі Комісія у Ватикані, відповідно до своєї компетенції, має обрати з-поміж кандидатів з усього світу сучасних ісповідників віри для їх вшанування під час Ювілейного року. «Ми сподіваємося, – сказав Предстоятель, – що в контексті ювілейного року буде визначений день, у який про приклади християнського героїзму свідків віри наших часів буде сказано на весь світ».

Глава УГКЦ закликав усіх віруючих України, незалежно від конфесії, стежити за подіями Ювілейного року. «Сподіваємося, що така співпраця між нашою Церквою і цією комісією, яку встановив Папа, принесе для українського суспільства гідні плоди», – підсумував Блаженніший Святослав.

Як ми повідомляли, у липні 2023 року у Ватикані Папа Франциск створив при Дикастерії у справах визнання святих Комісію новомучеників та свідків віри, що з огляду на ювілей 2025 року, який проводитиметься під гаслом «Паломники надії», покликана опрацювати каталог «усіх тих, хто пролив кров за віру в Христа та свідчення Його Євангелія». Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав іменував о. Тараса Бублика делегатом від УГКЦ для співпраці з цією Ватиканською комісією.

ІСТОРІЯ ВЕТЕРАНА МАЄ БУТИ ІСТОРІЄЮ УСПІХУ, – Артем Семенець, парамедик, мріє стати військовим психологом

31.07.2024 р.

На війні Артем працює парамедиком, лікуючи важкі поранення наших воїнів. Однак хоче стати військовим психологом, аби допомагати воїнам і ветеранам лікувати душі – адаптуватися до нових обставин та повноцінно жити. Мріє побудувати толерантне суспільство для ветеранів, які повертаються з війни, бо вірить, що історія ветеранів може бути історією успіху. Намагається вчитися за кожної нагоди, навіть під час обстрілів. Не втрачати надію йому допомагає віра і Бог.

Артем Семенець – грантовий менеджер Аналітичного центру УКУ. Чоловік на війні з 2022 року як частина команди медичного батальйону «Госпітальєри», а зараз – парамедик 67-ї Окремої механізованої бригади. Ми зустрілися з Артемом у Львові, на території університетського містечка УКУ під час літніх випускних урочистостей в університеті. Говорили про підтримку військових та ветеранів, важливість психологічної допомоги, стосунки з Богом на війні та Україну після перемоги.

► **Артеме, чим ви займалися до повномасштабної війни?**

Артем Семенець: Раніше я працював інженером-авіаконструктором на державному авіабудівному заводі «Антонов». Протягом 7 років був частиною відділу конструювання крил. На жаль, через матеріальні причини змушений був залишити цю роботу і перейти у благодійну громадську сферу став проектним менеджером. Зараз працюю у Київському центрі УКУ. Грантова, громадська і благодійна сфери для мене дуже цікаві, оскільки я прагну творити позитивний вплив на суспільство. Тож в УКУ зміг реалізувати свої прагнення.

Під час великої війни у мене з'явилася нова мета. Я хотів би займатися психологічною допомогою ветеранам і жертвам війни, яку росія розпочала проти України.

► **Як ви оцінюєте важливість психологічної допомоги в умовах війни?**

А. Семенець: Ця тема зараз мені дуже цікава, тому що я парамедик на полі бою, відповідно надаю медичну допомогу. В якийсь момент я зрозумів, що, попри величезну кількість поранень і хронічних захворювань у бійців, найбільша проблема зараз їхній психологічний стан. Це може здатися непопулярною думкою, але факт залишається фактом: хлопцям страшно, бо вони почуваються забутими; вони розуміють, що «прості люди», які не мають сильних ціннісних орієнтирів, або бачення майбутнього, не завжди їх підтримують. Особливо це відчувається, коли хлопці читають про проблеми з мобілізацією бачать, що ніхто не хоче йти воювати. Вони відчувають, що їх послали на передову, але ніхто не чекає їхнього повернення і не замінить їх.

Коли експерти кажуть, що війна триватиме, наприклад, 7 років, це викликає ще більше хвилювань і всі розуміють, що 7 років вони навряд чи протримаються. Саме тому зараз все більше хлопців підходить до мене поговорити про життя, поділитися своїми переживаннями. Навіть коли вони приходять полікуватися з медичних причин, розмова часто переходить на питання «що буде далі?» і «чому так сталося?». Я зрозумів, що психологічна допомога зараз надзвичайно потрібна і у війську, і в тилу.

► **Як, на вашу думку, суспільство ставиться до ветеранів?**

А. Семенець: На жаль, багато моїх адекватних знайомих ставляться до теми ветеранів неадекватно. Існує узагальнення і стигматизація. Наприклад, якщо у когось є сусід або керівник – у минулому військовий, який «дебоширить», одразу починаються пости у *Facebook*, що стигматизують ветеранів. Люди починають питати, чому держава не слідкує, чому неадекватні люди повертаються. Ніхто не заглиблюється в ситуацію, не намагається зрозуміти, чому так сталося. Вони не розуміють, що ця людина може потребувати допомоги і підтримки, а не осуду.

► **Ви згадали про стигматизацію ветеранів. Як це впливає на їхнє життя після повернення з фронту?**

А. Семенець: Незалежно від того, наскільки ти класний спеціаліст, сьогодні ветеранам важко знайти роботу, тому що вони були на війні і їх вважають проблемними. Якщо раніше у них було безліч можливостей знайти роботу, то тепер варіанти обмежені: відкрити свою справу, поїхати за кордон, піти на державну службу. Ця стигматизація існує навіть серед патріотичних людей і це проблема, тому що держава недокомунікує, або комунікує неправильно, або взагалі не приділяє уваги цьому аспекту.

Звичайно, всі готові сприймати героя, який повертається з бою переможно, але побитого і пораненого героя сприймати значно важче. Дати йому час на відновлення ще важче.

Я не хочу скаржитися, але бачу завдання для себе – хочу допомагати військовим та ветеранам адаптуватися і виживати, жити. Я хочу, щоб вони були успішними, будували свої бізнеси, створювали сім'ї, мандрували. Історія ветеранів може бути історією успіху.

До прикладу Джон Гленн, американський космонавт, який здійснив перший американський орбітальний космічний політ, був ветераном В'єтнамської війни і зміг успішно реалізувати себе після війни – став академіком, письменником і політиком. Це показує, що статус ветерана може бути плюсом, а не лише зламністю. Ветерани можуть стати успішними, якщо їм допомогти знайти свій шлях. Це важливе завдання для суспільства. Кожна людина, яка йде захищати свою країну, має бути впевнена, що її не забудуть.

► **Ви описали свій досвід із військовою службою як дуже інтенсивний і важливий для особистого розвитку. Як війна змінила ваші погляди на життя і цінності?**

А. Семенець: Для мене 24 лютого, коли я пішов на військову службу, був визначальним моментом. Я вже був підготовлений морально і матеріально, але все ж таки не хотів цього досвіду. Я дуже сумую за мирними часами, за тим, що було до війни. Війна робить людину сильнішою, але вона також вчить цінувати звичайні речі: спілкування, дім, близьких людей, музику. Найбільше я ціную підтримку своєї дружини.

Воєнний досвід допоміг мені зрозуміти, що не потрібно боятися своєї власної слабкості. Я відчув певну внутрішню силу, яка дозволяє мені робити різні речі без страху або сорому. Я не мрію про війну чи зброю, я люблю квіти, музику, красиве мистецтво, історію, теологію і психологію. Це сфери,

де я можу вчитися нового і розвиватися як особистість. Війна змінила мій світогляд і дала нову перспективу на життя. Я відчуваю себе зобов'язаним допомагати іншим військовим, ветеранам і сприяти їхній успішній адаптації після повернення.

► **Артеме, як вам вдається поєднувати роботу на війні і всі зацікавлення. Коли ви встигаєте вчитися?**

А. Семенець: Щодо моєї роботи на війні і поєднання з інтересами, я дійсно намагаюся використовувати кожну можливість для навчання. Навіть під час обстрілів, якщо є хоча б коротка перерва, я встигаю слухати лекції або читати на телефоні. Це допомагає зберегти психологічну стійкість. Я ціную можливість вчитися, що надає мені сил і мотивації.

Щодо моєї безпосередньої роботи як парамедика на полі бою, я надаю медичну допомогу пораненим, організовую евакуацію. Я також займаюсь підготовкою особового складу та веденням медичної документації для всієї роти.

► **Як ви справляєтеся з тим, що бачите? Що вам дає силу?**

А. Семенець: Це може звучати банально, але для мене глибокий сенс мають стосунки з Богом. У таких умовах віра дійсно надає більше сили. Я не завжди справляюсь, є моменти, коли майже втрачаю надію, але саме тоді віра дає найбільше підтримки.

Відносини з Богом для мене означають свободу і любов. Це дві концепції, які мають глибоке духовне значення. Бог є для мене символом свободи – боротьби за неї, і символом любові – боротьби за право любити і бути любленим.

Коли я молюся, то отримую відповіді в різних формах: через інших людей, в спокої, який Він вносить у моє серце, через події, які відбуваються з особливим змістом. Це не завжди є моментальним відкриттям, але завжди має конкретну форму.

До цих стосунків я прийшов ще задовго до війни, десь у 2012 році. Прикладом для мене став Блаженніший Любомир Гузар. Я не вірив, що хтось може відмовитись від влади, особливо церковної. Люди часто борються за владу, а тут він її просто покинув. Це, мабуть, показує, яку сильну духовність може мати людина.

Артем в УКУ разом з дружиною, з ректором, віцепрезидентом та командою університету

► Що означає підтримка суспільства у вашій службі та після повернення з фронту?

А. Семенець: Військові – це не спеціально народжені для війни люди. На війні служать абсолютно звичайні люди: слабкі, хворі, не сталеві. Дуже часто саме ці люди стають дуже результативними та приносять велику користь, тоді як ті, хто претендує на неймовірну силу, ламаються швидко.

Моя стратегія на війні – не соромитися своєї слабкості. Моя сила – це Бог, а мої власні сили – обмежені. Визнання цього допомагає мені триматися.

Я впевнений, що від суспільства не завадить більше відкритості та спілкування без упереджень. Іноді стикаюся з універсалізованою думкою про «стандартного» АТОшника, навіть від знайомих людей. Це не є масовим, але й не поодиноким явищем у суспільстві.

З такими моментами треба боротися. Це можна подолати, як показує приклад Великобританії, де за 15 років зробили фантастичну роботу у цьому напрямку [Після Другої світової війни Великобританія зіштовхнулася з величезним завданням реінтеграції мільйонів ветеранів. Цей процес тривав понад 15 років і включав ряд важливих заходів і ініціатив: адаптація до ринку праці, пільги для роботодавців, програми будівництва житла, пільги, соціальна та медична підтримка, освітні та професійні можливості]. Головне – бачити і визнавати проблему.

Малосвідомість щодо ветеранів подібна до малосвідомості про людей з інвалідністю – коли бачать проблему людини, а не саму людину. Важливо створювати для таких людей нормальні умови, щоб інші при звичаювалися до цього з дитинства. Це допоможе сформувати певну культуру. Так само з ветеранами. Абсолютно нормально робити свята, відпочивати, але також важливо розуміти проблематику, бути готовими допомогти людям з травмами.

Моє суспільство мрій – гуманістичне суспільство, де кожен має своє місце і де людям з травмами надають необхідну допомогу.

Розмовляла Любов Куртяк;
частина світлин надані Артемом Семенцем;
джерело: [сайт УКУ](#)

«КОЛИ МОЛИТЬСЯ ДИТИНА...», – табір для дітей у Швеції

02.08.2024 р.

У відпустовому містечку Marielund поблизу Стокгольма відбувся чотириденний літній християнський табір. Тридцять чотири дітини української парафії Климентія Шептицького роздумували над темою «Шлях Мойсея». Якою є моя місія від Бога? Як я можу навчитися долати труднощі? Хто є моїм орієнтиром у житті? Відповіді на ці та інші важливі запитання діти шукали у цікавих науках, командних іграх та насамперед у спільній молитві.

Табір провели гості парафії з Риму: брат Микола Гірняк, випускник колегії св. Йосафата разом з дружиною Іриною Гураль, та наші парафіяльні християнські аніматори. Особливістю цьогорічного табору було й те, що волонтерами були п'ять членів парафіяльної молодіжної спільноти зі Стокгольму, які ще декілька років тому самі були учасниками таких дитячих таборів.

Діти щодня молилися за Україну, за наших воїнів, капеланів, медиків та всіх людей доброї волі, які постраждали від війни. Вже понад три роки у парафії щосереди відбувається молитва на вервиці та спільне читання Святого Письма. Цього тижня ця молитовна зустріч була особливою, адже її провадили діти в таборівій каплиці, а їхні батьки та всі охочі мали змогу приєднатися у мережі zoom. Спів, рукоділля, спільний побут та молитва згуртували та збагатили новим досвідом всіх учасників «Веселих канікул з Богом – 2024».

Джерело: ukrainische-kirche.eu;
повідомив о. Андрій Мельничук, Стокгольм

УКРАЇНСЬКІ ВІВТАРНИКИ НА ЗУСТРІЧІ З ПАПОЮ

03.08.2024 р.

У Римі на зустрічі зі Святішим Отцем разом із близько 50-ма тисячами вівтарників з цілого світу чи не вперше офіційно взяли участь також і шістнадцять українських вівтарників персональної парафії Святого Миколая УГКЦ з осідком у м. Бамберг, а саме з громад у містах Бамберг, Нюрнберг, Ерланген, Кульмбах, Кобург. Супроводжували вівтарників українські душпастирі о. Іван Сохан, адміністратор парафії, та о. Ігор Черніховський.

Українська група вівтарників долучилась до 1200 паломників із архієпархії Бамберг. Всього з Німеччини у цій традиційній зустрічі вівтарників з Папою, яка відбувається раз на 4 роки, взяло участь близько тридцять п'ять тисяч осіб. Гаслом цьогорічного паломництва стали слова Господнього запевнення з книги пророка Ісаї (41, 10) «Я з тобою!».

Окрім центральної аудієнції вівтарників зі Святішим Отцем Папою Франциском на центральній площі Св. Петра, майже тижнева програма передбачала різні молитовно-духовні та культурно відпочинкові заходи.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

«МАЙТЕ ВІДВАГУ СТАТИ НА ДОРОГУ ЛОГІКИ МИЛОСЕРДНОЇ ЛЮБОВІ», – владика Богдан у Мюнхені

04.08.2024 р.

Сьогоднішнє Євангеліє запрошує нас вчитися Божої логіки – логіки милосердної любові, виявом якої є прощення. Такими словами, 4 серпня 2024 року, звернувся апостольський екзарх владика Богдан до присутніх у катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці м. Мюнхен, розважаючи над недільним Євангелієм (Мт.18, 23–35). Цього дня єпископ у своїй проповіді представив людям різницю між логікою, якою часто керується людина в стосунках з іншими, і логікою, яку застосовує Бог.

Проповідник на прикладі відносин у подружжі показав позитивний вплив взаємного прощення на стосунки і життя чоловіка з дружиною. *«Хто не вміє прощати, той не вміє любити»*, – підкреслив архиєрей, вказуючи на важливість прощення у взаємовідносинах.

А відтак єпископ показав як людина, зранена первородним гріхом, і є схильною піддаватися логіці справедливості, часто переходить до застосування логіки відплати. *«Ісус розуміє, що подолати зло можна в один спосіб – через милосердну любов, через прощення. І це є логіка, яка перевершує логіку справедливості»*, яка у свою чергу, за словами владика Богдана, може зруйнувати стосунки між людьми.

«Бог у відношенні до людини має зброю, якою здатний подолати зло – це є прощення», – сказав апостольський екзарх, переходячи до змісту притчі недільного Євангелія.

Розглянувши притчу про Царство Боже, яку описує євангелист Матей, проповідник проаналізував поведінку слуги, якому цар пробачив великий борг. «Бог є милосердний не тому, що ми звертаємось до Нього гарними словами, а тому, що Він є добрий. Він керується до своїх дітей логікою любові. І слуга мав би зібрати всю свою сім'ю, бо вони спасенні, і святкувати. Але він вирішив керуватися логікою справедливості та, отримавши перед тим ласку благодаті, не виявляє її до свого ближнього», – мовив архиєрей.

«Дуже часто людині загрожує така логіка і вона провадить до смерті», – наголосив владика Богдан, беручи до уваги момент, коли цар передає невдячного слугу катам, а відтак проповідник звертає увагу присутніх у храмі на те, що Ісус застерігає людей перед тим, що Отець Небесний буде так чинити, якщо кожен не прощатиме провин своєму братові.

«Боже милосердя не є наслідком нашої щедрості, але наша щедрість є наслідком Божого милосердя, яке ми отримуємо безнастанно. І від нас Він очікує одного – прийняти це милосердя і радіти ним. А тому, коли ви звершили Таїнство Покаяння, радійте, не впадайте в гордість, бо при будь-яких обставинах людина є слабкою і кожен з нас це не раз особисто досвідчував», – сказав проповідник.

«Просіть для себе тої мудрості пізнати цінність логіки милосердної любові Господа, бо вона здатна запровадити у світ мир і правдиву радість. Бо, якщо ви не будете прощати, не матимете радості, оскільки точитиме вас логіка помсти, яка руйнуватиме вас з середини. Майте відвагу стати на дорогу логіки милосердної любові!», – звернувся до людей на завершення своєї проповіді владика Богдан.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

«АПОСТОЛИ ПОБАЧИЛИ ІСУСА ТАКИМ, ЯКИМ ВІН Є НАСПРАВДІ – ПОВНИЙ БОЖОГО СВІТЛА І ЖИТТЯ», – владика Богдан у свято Преображення ГНІХ

06.08.2024 р.

Через дванадцять великих свят Церква вчить людину зростати у вірі, з них кожен черпає світло, розуміння, силу і Божу благодать. Такими словами Преосвященний владика Богдан, апостольський екзарх для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, розпочав свою проповідь у празник Преображення ГНІХ, очоливши Архиєрейську Божественну Літургію в катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці м. Мюнхен.

«У Святому Писанні гора є місцем зустрічі людини з Богом, де Він об'являє людині щось дуже важливе, а людина приймає важливі для себе рішення перед лицем Господнім», – сказав проповідник, звертаючи увагу присутніх у храмі на те, що сьогодні Господь запрошує кожную людину разом з учнями іти на гору Тавор.

А відтак єпископ представив вірним моменти з Євангелія, в яких Ісус перебував на горах і які стали дороговказами для Христа. Апостольський екзарх оповідав про гору Блаженств, Оливну гору та Голготу.

«Ісус проголошує закон оновленого життя – закон милосердя, терпеливої любові, правди і справедливості, і заохочує радіти навіть під час переслідувань», – сказав владика Богдан про те, що відбулось на горі Блаженств.

«На Оливній горі Ісус часто був з Богом на молитві, там він приймає рішення бути вірним Богові та людині, приймає чашу, яку приготував йому Отець Небесний, чашу, яку наповнили люди його кров'ю. А на горі Голгофі довершується діло спасіння. Коли цю гору сповила темрява, у серці Ісуса сходила зоря нового життя», – мовив архиєрей.

Потім проповідник роздумував над тим, що сталося на горі Тавор. «Ці гори позначають увесь земний шлях Ісуса. Між цими горами ще була гора Тавор, на якій Ісус був огорнутий новим світлом. Учні його таким ще не бачили, він переобразився. А можна сказати, що їхні очі переобразилися, бо вони почали бачити Ісуса таким, яким Він є насправді – повний Божого світла і життя. А тому переображення означає подивитися на світ чи на людину перед собою іншим поглядом, в іншому світлі. Інколи треба часу і Божої ласки, щоб ми подивилися на людину чи подію іншими очима, з іншої перспективи. І цього вчить нас сьогоднішнє свято, готує і спонукає просити в Бога ласки переображеного погляду», – сказав апостольський екзарх.

«Ми можемо мати здорові очі, але без світла ми не будемо правильно бачити, ми будемо далі ходити в темряві. А це світло на горі Тавор було світлом воскресіння, яке засяє з гробу воскреслого Спасителя. Людину дуже легко сповиває темрява страху і тривоги, апостоли теж зазнавали такої темряви і вони не були здатні прийняти Божу дорогу, поки їх не освітило світло з висот», – сказав владика Богдан, згадуючи як апостоли не розуміли, коли Ісус говорив їм про свою смерть, бо думали не про Боже, але про людське. «Нашим покликанням є вчитися думати про те, що Боже, а Бог має вічне життя у собі, над Ним ніяка смерть не володіє. Хто ходить у Бозі і живе у Ньому, той має життя у собі, і смерть над ним вже не володіє», – наголосив архиєрей.

А відтак проповідник наголосив на важливості стосунку людини з Богом у час прийняття життєвих рішень. «Коли ми маємо приймати важливі рішення у нашому житті, то потребуємо Божого світла і Божої сили, потребуємо подивитися на наше життя Божим поглядом. Тільки тоді ми будемо здатні

приймати правильні рішення у житті. Якщо будемо дивитися на життя по людськи, то прийматимемо хибні рішення і будемо ходити у темряві», – мовив єпископ.

Також владика Богдан провів паралель з фотографіями загиблих захисників, коли вони висіли в дома за життя, і коли їх тепер дивитися на цвинтарі: зараз бачимо людей переображених, з їхніх очей світить світло, ті погляди пронизують нас до глибини душі, бо вони пройшли шлях, яким ішов Христос – прийняли рішення відступити чи йти на зустріч смерті. Їх торкнулося світло воскресіння. Кожна людина, яка живе і керується любов'ю, також приймає доленосне рішення для себе – жити законом Божої любові та витривати у цій любові до кінця.

Наводячи за приклад подружню обіцянку чоловіка і дружини, проповідник звернув увагу на те, що бути вірним – це бути з тим, кого любиш, навіть якщо це коштуватиме тобі життя. І це, за словами єпископа, є можливим, якщо Боже світло просвічує серця наречених, батьків і кожного, хто прагне жити Божими законами.

«Просіть сьогодні, щоб те світло просвітило вас, а відтак, щоб допомогло приймати правильні рішення і бути готовими за ті рішення стояти, навіть якщо буде потреба у самопожертві. Бо у цьому рішенні є завдаток воскресіння, вічного життя і Божого немеркнучого світла. Нехай це світло Боже вас просвічує і провадить у житті на зустріч воскреслому Спасителеві, нашому воскресінню і вічному життю», – сказав на завершення своєї проповіді архиєрей.

Джерело:
ukrainische-kirche.eu

В ДАНІЇ ВІДБУВСЯ ПЛАСТОВИЙ ТАБІР ПІД НАЗВОЮ «КОД НАЦІЇ»

07.08.2024 р.

Душпастирі для українців у Данії о. Василь Тихович та о. Василь Смицнюк помолилися разом з пластунами Божественну Літургію та благословили провід і учасників табору. Також священники провели гутірку на тему «Християнські традиції українського народу».

Таборування – це кульмінаційний елемент пластової програми, де діти випробовують навички набуті впродовж року: в'язання вузлів, майстрування та життя серед природи.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

УРОЧИСТЕ ПРИЧАСТЯ В ОЛЬБОРЗІ

11.08.2024 р.

В українській громаді «Пресвятої Діви Марії» м. Ольборґ (Данія) відбулось свято урочистого Святого Причастя. До цього важливого кроку діти ретельно готувалися під час катихизацій, які проводила парафіяльна катехитка Вікторія Стрига.

«Дорогі діти, споживши Тіло і Кров Ісуса Христа, ви ще ближче наблизились до Бога, більше пізнали Його. Ви дозволили Ісусу опікуватись вами та зробили Його своїм другом, ви віднайшли і зберігаєте в своєму серці великий скарб – Господа. Тому нехай цей скарб оберігає і збагачує ваше життя, вашу віру, ваше добре серце» – звернувся до дітей о. Василь Смицнюк, душпастир громади в м. Ольборґ.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

200 ДУШ І 800 АНГЕЛІВ ОТЦЯ КОЛОДІЯ

hro
hromadske

То були незвичні похорони. Дружина загиблого бійця вела пряму трансляцію поховання: так мама у Грузії прощалася зі своїм сином – грузином, який багато років прожив в Україні. Час від часу «з грузинського боку» долинали завивання собаки.

Коли отець Василь Колодій запечатав гріб і разом зі своєю помічницею Світланою проспівав останню *«Вічну пам'ять»*, люди почали розходитися. Пан отець майже дістався своєї машини. Та враз наче прикипів до землі.

Над сотнями могил Краснопільського кладовища залунало *«Ой, у лузі червона калина»*. Співала дівчинка, одягнена в футболку з написом *«Мій тато служить в ЗСУ»* – донька загиблого. Коли завершила, гучно заплескала в долоні.

«ЩО, МАЛЕНЬКА, ЧОГО ЗАСМУТИЛАСЯ?»

У суботу вранці на вузькій вулиці приватного сектора Дніпра малолюдно. Лише біля одного будинку паркуються машини. Якщо не підняти голову догори, то можна проґавити, що це не просто хата, а храм: на це вказує хрест на даху.

hro
hromadske

Зовні ж будинок мало чим відрізняється від житлових сусідських. Хіба що табличкою із назвою вулиці. На ній значиться, що це вулиця Андрея Шептицького – глави УГКЦ. На всіх інших – вулиця Сташкова (більшовицького функціонера), місцеві не поспішають за політикою декомунізації.

За дерев'яними різьбленими дверима ховається доволі велика церква. Кілька десятків парафіян моляться разом зі священником. На перший погляд – звичайна служба. Та всіх цих людей об'єднує те, що вони втратили на війні рідних. Упродовж 10 років родичі загиблих збираються тут кожної останньої суботи місяця.

Після служби отець Василь знімає рясу і йде до людей.

«Я так тішуся, що ви прийшли. Якби міг, всіх отак нараз би обняв», – каже щиро і таки починає обіймати по одному.

До жінки в чорному, яка не приховує сліз, звертається «сонечко», просить дзвонити та приходити до нього, *«щоб не плакала на самоті»*. Угледівши, що інша жінка на лавці от-от розплачеться, швидко реагує:

«Що, маленька, чого засмутилася? Нас багато, ми разом, ми маємо спільно все пережити, перейти. Ми маємо бути схожі на велику команду, яка несе один великий хрест. Тяжко, але хтось перехоплює, і всі разом несемо. І я з вами. Ми маємо одне одного підтримувати, шанувати, любити. Щоб відчувалося, що ми – родина».

Далі всі виходять на подвір'я поруч із церквою. Накривають стіл. Розставляють тарілки, склянки. Підносять тости. За перемогу. За своїх загиблих.

«НІХТО НЕ МОЖЕ ІНШОМУ ДОРІКНУТИ: ТИ МЕНЕ НЕ РОЗУМІЄШ»

— Дівчата, ви знаєте, що таке гаївки? – раптом змінює розмову.

— Песенкі.

— Песенкі. Тепло. Песенкі з нагоди Пасочки. На обливаний понеділок коло церкви їх співають.

Колодій починає наспівувати. Далі пісня перетікає у звичні за столом розмови – так, як це відбувається, коли збираються не чужі люди. Отець сипле компліментами. То хвалить манікюр однієї жінки, то сукню іншої. Нам же пояснює, чому його спосіб підтримки людей із втратою працює ефективно.

«Весь зміст і вся сіль допомоги в тому, що збираються люди з однаковими втратами. І ніхто не може іншому дорікнути: ти мене не розумієш, ти не знаєш, як воно. Вони всі однакові. Ми комплексно підходимо. В нашій команді швидші результати. Ми використовуємо три опорні точки: спільнота, церква, психолог».

Поки помічниця священника Світлана пригощає гостей грибною юшкою, яку всі нахваляють, одна з жінок припрошує отця до консервованого кавуна. Він віджартовується, що все їв, але такого кавуна – ні, і не буде. За столом багато усмішок і щирості.

«Що я хочу сказати: помітно по них, що вони – родичі загиблих воїнів? – питає нас тихенько отець Василь. — Ви б бачили їх спочатку, які вони були. Дуже печальні. А зараз вони вже живі. І це радує. Вони тішаться, усміхаються, вони радіють. Це дуже важливо. Це багато чого вартує».

Наталя – низенька жінка з короткою акуратною стрижкою – дає Світлані поради про ремонт. Колодій якраз затіяв його в кухні. І Світлана не знає, які шпалери вибрати. Наталя ж радить зробити тинькування, бо в кухні вогко, і шпалери будуть відклеюватися. Побутові розмови раптом розбиваються інтимним.

— Мені приснився сон, що я тримаю тримісячну дитину і нюхаю її, вона пахне молоком. А потім у мене з'являється відчуття, що то мій Влад, що він переродився в дитину, – сповідається на загал одна з жінок.

— Для Бога нема старих, молодих – ми всі однакові. А для нас дитина – це те, що потребує опіки. Коли сняться діти – то на клопоти. А в тебе клопотів кожного дня – то одне треба, то інше.

«СЛАВА БОГУ, ЩО МИ ЙОГО НАРЕШТІ ПОХОРОНИЛИ»

Клопоти багатьох із присутніх пов'язані з волонтерством. Про це також чимало розмов за столом. Телефон Колодія постійно дзвонить. Він відповідає то про розкладачки для бійців, то про їжу швидкого приготування, то про ліки. Церковне подвір'я – не лише місце зустрічі, а й волонтерський хаб.

Наталя, яка давала поради стосовно ремонту, також волонтерить. Разом зі своїм чоловіком Володимиром. Вони – батьки, котрі втратили сина. Владислав Подобний, старший лейтенант ЗСУ, загинув на третій день повномасштабного вторгнення. Його тіло кілька тижнів було в морзі ще тоді окупованої Чернігівщини.

«Коли звільнили територію, тіло забрали, потім поїхали в Краматорськ, звідти по помилці в Київ, потім у Харків, а звідти аж сюди», – розповідає трагічну історію Подобних пані Світлана.

«Ми похоронили малого, ідемо вже з цвинтаря, Володя (батько) мене наздоганяє і каже: "Слава Богу, що ми його нарешті похоронили". Це прозвучало страшно. А чого він так сказав? Бо тіло місяць возили в машині», – додає отець Василь.

Після похорону Наталя з Володею прийшли до церкви на молитву і на зустріч «Родинного кола» – неформальної організації при храмі, яка виникла 10 років тому для підтримки тих, хто втратив рідних.

«Тоді ще не було сприйняття війни. Війна десь там, на сході. Дніпро жило своїм життям. Були зачеплені лише родини, які похоронили рідних. На Дніпро бомби не падали, бізнес працював, нічого не змінилося. Перші часи, коли ми проходили, це була печалька», – пригадує отець Василь.

«ЯК ТИ СМІЄШ КАЗАТИ "Я ВАС РОЗУМІЮ"?»

Уночі проти 14 червня 2014 року росіяни збили літак ІЛ-76. На борту було 40 бійців 25 окремої Дніпропетровської бригади та 9 членів екіпажу. Саме тоді Василю Колодію зателефонував місцевий психолог.

«"Я – Олег Чабаненко, психолог. Я був у Зарваниці, нас збирали та вчили, як працювати з людьми з травмою. Мені так сподобалося, як УГКЦ працює з цими людьми". Він запитав, чи є УГКЦ в Дніпрі, йому сказали, що є і дали мій номер телефону, він подзвонив і запитав, чи ми можемо надавати якусь допомогу в Дніпрі. Я відповів: якщо ти мені допомагаєш, нема питань».

Чабаненко запросив Колодія на зустріч із родичами військових, які загинули в підірваному росіянами ІЛ-76. Отець взяв колонку і поїхав. Після молитви включив музику і заспівав пісню «Яворина».

«Олег потім каже: "Дивлюся, отець несе колонку. Капець, які пісні, куди?". Там у "Яворині" дуже слова влучні: "Я на світі прожив, наче спалах зорі на світанні..."».

Воно дуже трепетно – наче спалах зорі. Я заспівав цю пісню. Як прорвало. Люди почали плакати. Ця пісня потім стала таким гімном для них. Коли ми зустрічалися, вони казали: "Отець, давайте нашу заспіваємо, нашу"».

Після цієї зустрічі все й закрутилося. Психолог зі священником запрошували родичів до церкви. Там сідали в коло і починали обговорювати, що кому болить. Звідти й пішла назва – «Родинне коло».

«У нас на початку було шестеро психологів, були індивідуальні консультації з родичами. Один психолог сидів, наприклад, з парою, якщо втратили сина».

А коли родичі загиблих розходилися, психологи зі священником влаштовували розбір польотів – хто, що і не так відпрацював.

Олег Чабаненко, пригадує отець, «давав жару» своїм колегам: «"Як ти так смієш казати: Я вас розумію? Не можна так казати! Не можна! В тебе що, син загинув? Як ти його розумієш?". Таких тонкощів психології дуже багато. І я так з ними зростав. Ми вчилися один в одного».

За 10 років «Родинного кола» через руки й душу отця пройшли сотні родин. Найбільше з тих найперших парафіян запам'яталася Тетяна. Вона постійно носила портрет свого єдиного сина. Тулила його до себе, цілувала.

«Я не міг з нею окремо ніяк поговорити. А потім вона якось прийшла до церкви сама. Я після служби посадив її навпроти себе і кажу: "Тетяно, поговорімо". У неї була одна велика проблема: син був її єдиною мрією, ціллю, єдиним, заради чого хотілося жити. Так не можна. Сина не стало і зник сенс жити. Я їй сказав: а за себе ви чого не думаєте? На першому місці має бути Господь Бог, потім ти, а потім усі інші».

hro
hromadske

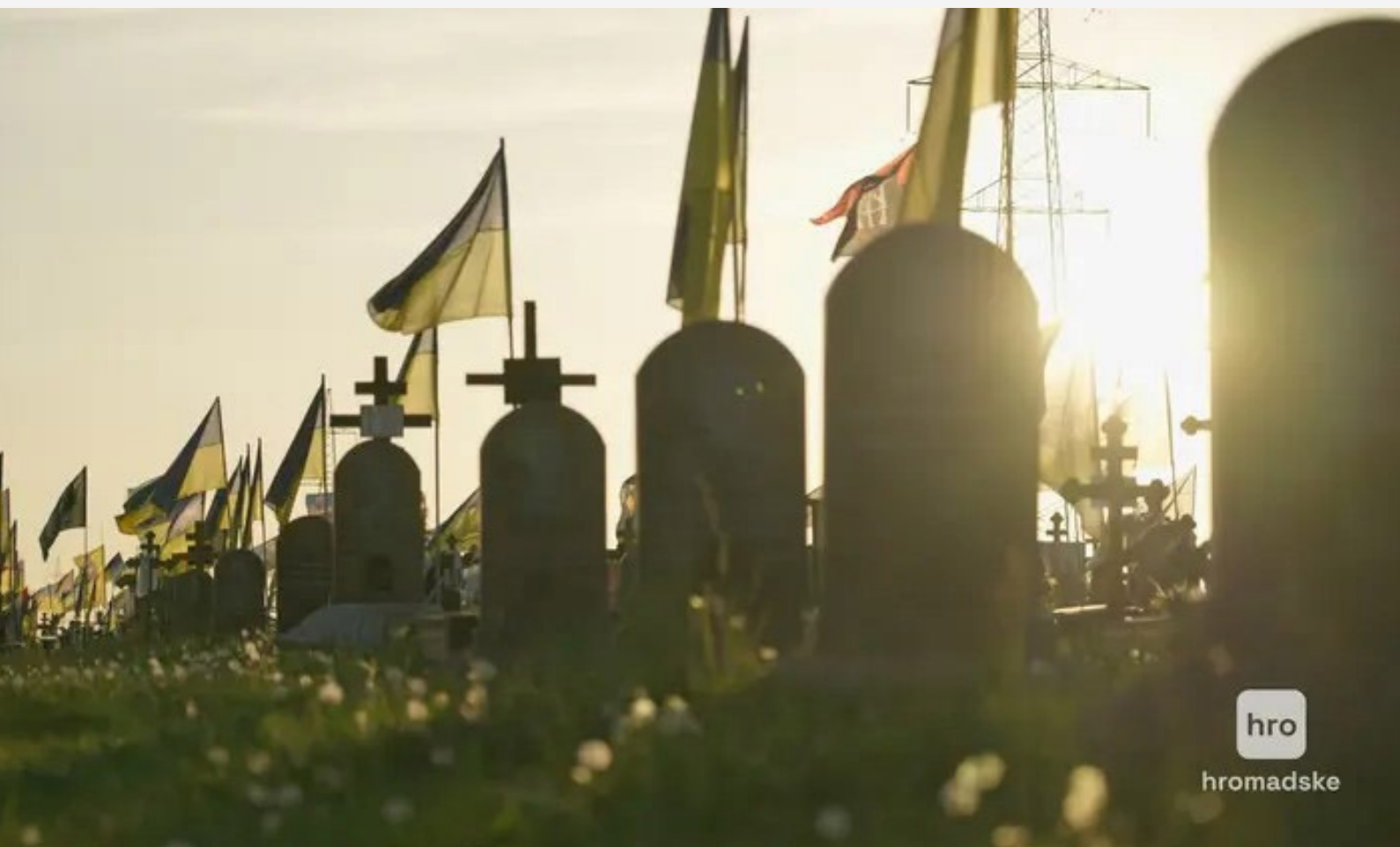
«РАЗОМ ІЗ ВТРАТОЮ Є НАДБАННЯ – ГЕРОЙ»

— Скільки бійців ви похоронили за війну? – запитує Василя Колодія.

— Не знаю, я не рахував, – відповідає священник.

Арифметику веде його помічниця Світлана. Каже: відспівали близько 200 військових. Ми йдемо Краснопільським цвинтарем, який, здається, не має ні кінця ні краю. У суботу надвечір крім нас тут – жодної живої душі. Лише чорний кіт вигулькує то тут, то там з-поміж хрестів.

Внизу у траві голосно сюрчать цвіркуни, зверху – по лініях електропередач – біжить струм. І якщо заплющити очі, можна уявити, що то шепочуть душі мертвих. Що вони хочуть нам сказати?

hro
hromadske

— Хоттабич, ти пригадуєш Хоттабича? – запитує отець Світлану.

Зупиняється поруч із могилою, на якій портрет кремезного чоловіка середнього віку. Хоттабич – його позивний.

— Слухай, а оцей Сергій – то не той, що ми хоронили, пам'ятаєш, що труну виймали з могили, бо забули покласти берет? – каже вже біля іншої могили.

Навесні 2022-го, розповідає Колодій, були дні, коли щодня хоронили по 23 бійці – кілька священників відправляли загальну службу. Він питав у військкоматі, чому саме таке число. Відповідали, що це максимальна кількість машин, яка в них є для перевезення трун.

«Перший похорон після 24 лютого дуже відрізнявся від похоронів 2014–2016 років. Тоді відчувалося, що люди на похороні з відчуттям несподіваної втрати – пропало, розпач, плач. А тепер компенсовано тим, що разом із втратою є надбання – Герой.»

Нема таких істерик, як були на початках. Мене на початку війни й за барки брали, і кричали: верніть мені дитину. Я ще думав про того першого офіцера, якого ми похоронили, що може так було спокійно, бо не було рідних. Другий похорон, третій – такі самі».

Перший похорон після повномасштабного вторгнення був 1 чи 2 березня. Загиблий – кримець.

«Нікого не було на похороні. Була лише колишня дружина, приїхала з Криму. Він був дуже красивий. Я запам'ятала обличчя», – пригадує Світлана.

Де могили бійців, яких вони хоронили, отак відразу і не знайдеш. Світлана каже: від похорону до похорону з'являлося по два-три нові ряди могил. А зараз кладовище вже так розрослося, що відшукати поховання початку 2022-го – це той квест.

hro
hromadske

«БУВАЄ, ПЕРЕСТАЄМО СПІВАТИ "ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ", БО НЕМОЖЛИВО»

Ми прямуємо до могили Олексія Сєдова – хлопця, якого отець не хоронив, але на могилу якого ходить уже майже 10 років, відколи сестра загиблого Тетяна прийшла до храму по допомогу.

З портрета, вибитого на мармуровій плиті, дивиться юнак. Напис – російською мовою. За моїм спостереженням, більшість написів на могилах бійців, похованих до повномасштабного вторгнення, – російською. Тих, хто загинув уже після 24 лютого 2022-го, підписують українською. Це ще одна різниця між «тоді» і «тепер».

23-річний Олексій Сєдов, солдат 25 повітряно-десантної бригади, загинув у липні 2014 року, під Шахтарськом. 30 липня він востаннє подзвонив мамі. А вже вранці 31 липня сестра Тетяна у російських спільнотах побачила кадри, на яких було тіло її брата.

Пізніше Тетяна дізналася, що разом із ним від російського снаряда загинули семеро бійців. Двоє вціліли й потрапили в полон. З одним із них, Вадимом Коваленком, бойовики опублікували відео, на якому той копав могили для своїх побратимів і назвав прізвище її брата.

Через два тижні того солдата звільнили з полону. І він розповів Тетяні про місце, де поховав її брата. Завдяки організації «Чорний тюльпан», яка займається пошуком тіл, Олексія Сєдова та його товаришів по службі повернули з окупованої території до рідного Дніпра.

hro
hromadske

18 жовтня 2014-го Олексія Седова похоронили. Цього дня на Краснопільському кладовищі Дніпра відспівали останки ще 21 невідомого Героя.

«Деколи буває, що ми обоє перестаємо співати "Вічна пам'ять", бо неможливо. А буває, що легко, – це пані Світлана відповідає на моє запитання, як воно – хоронити бійців. — Було таке, що ми похоронили, а його через місяць з полону звільнили. І кого ж тоді ми поховали?».

Спогади про похорони калейдоскопом проносяться в її голові. Ось донька, яка співає на могилі тата. Ось Владислав, який пролежав у морзі на окупованій території, але все ж хоронили його у відкритій труні. Ось бабуся, яка ридає за внуком. Ось мама, яка тримається до останнього, але потім падає на труну сина і більше не може стриматись.

hro
hromadske

800 АНГЕЛІВ-ОХОРОНЦІВ

На стіні в кімнаті, що прилягає до храму, – портрет світлокосої дівчинки, хрещениці Василя Колодія. Пізньої осені 2014-го її мама прийшла до церкви на «Родинне коло». Жінка щойно втратила брата Олексія і три місяці намагалася повернути його тіло з окупованої території. Нині Тетяна з отцем – практично родичі.

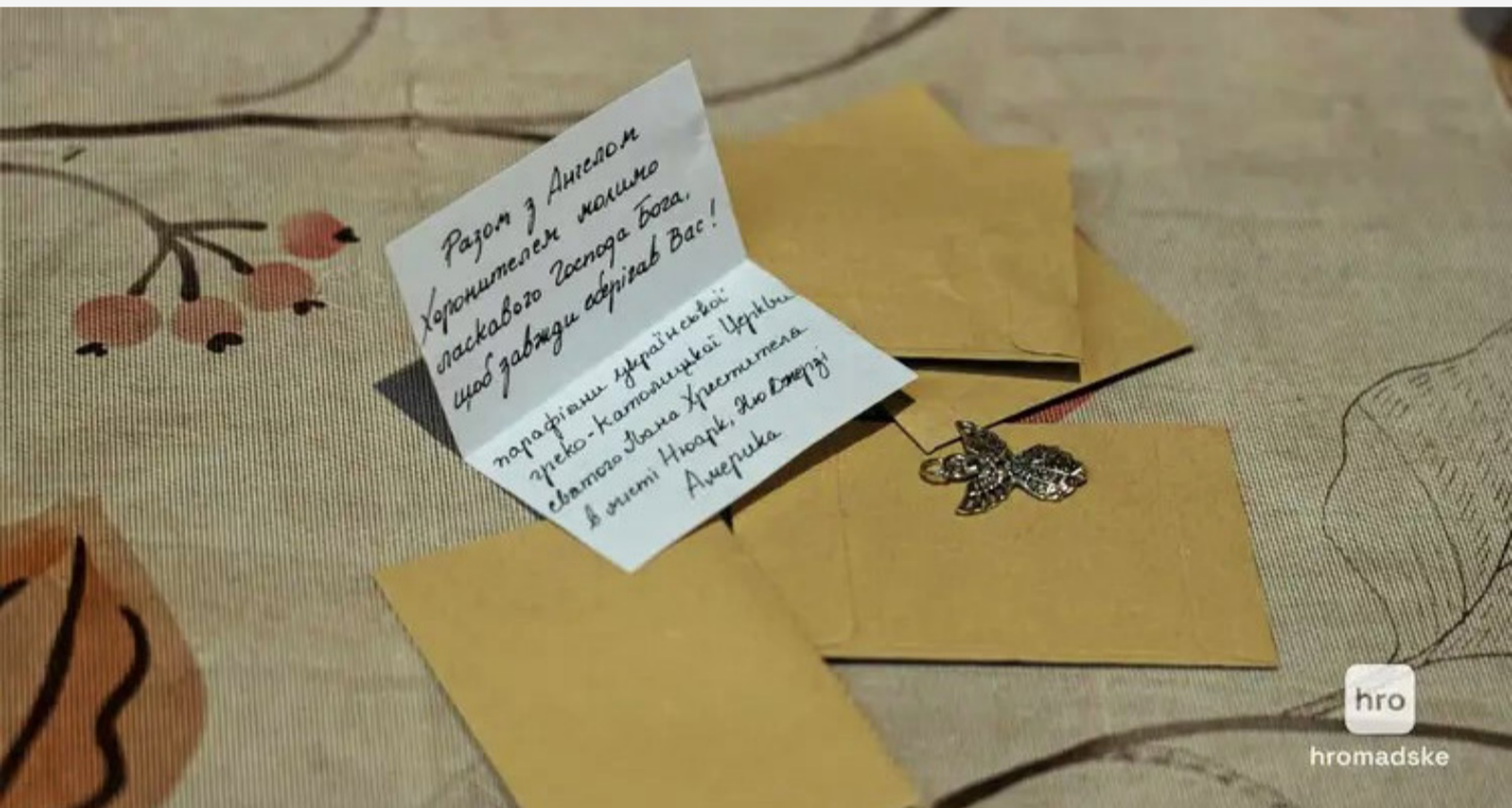
Інша Тетяна, котра всюди носила портрет свого єдиного сина, що загинув у збитому росіянами ІЛ-76, часом телефонує йому. Жива. Хоч 10 років тому їй здавалося, що померла разом із сином.

«Я при кожній зустрічі казав: Тетяно, ви вже себе любите, чи будемо ще займатися? Відповідала: "Люблю. Люблю і себе, і вас". З Тетяною бачимося, вона змінилася, її відпустило».

Наталя з Володею, які втратили сина на третій день повномасштабної війни, все ще приходять на «Родинне коло». Вони знайшли себе у волонтерстві, а рідні душі – і тут, і серед побратимів сина.

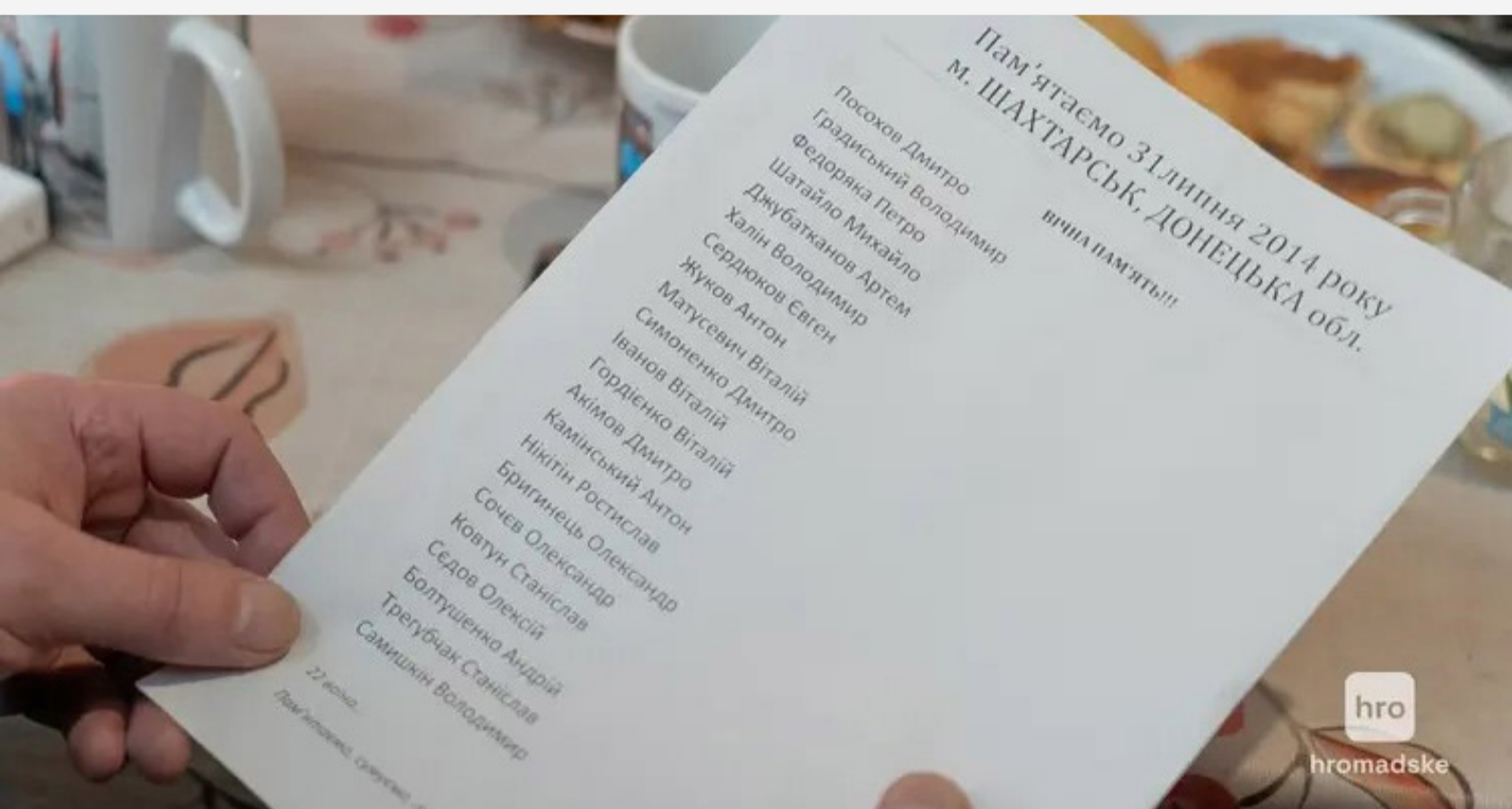
«Вони хлопців сприймають як своїх. Приїхали до них солдати переночувати, зламалася в них машина. Наталя, якій перед війною подарували машину, винесла ключі й каже: "Хлопчики, беріть і їдьте". Хлопці розплакалися», – розповідає Світлана.

Пообідавши й поспілкувавшись, усі прощаються. На столі лишається невеликий пакунок з написом: «800 ангелів». В середині в маленьких пакуночках – срібні ангели-обереги й записки з молитвою. Це передали зі Сполучених Штатів українські діаспоряни.

Отець Василь зникає за дверима, а згодом виносить аркуші А-4 – з іменами, прізвищами, по батькові та званнями сотень загиблих бійців. Тут син Тетяни, брат іншої Тетяни, син Наталі.

Раз на місяць отець Василь Колодій промовляє в молитві прізвище за прізвищем. Він робить це не за церковними канонами – для Бога прізвища та армійські звання значення не мають, у молитвах згадують лише імена. Але це має значення для нього – священника, що хоронить військових упродовж 10 років війни.

Так він не лише молиться за упокій душ на небі, а й продовжує їхнє життя на землі. А срібних ангелів він передасть живим бійцям і буде молитися, щоб вони їх врятували.

Христина Коціра, «Громадське»;
матеріал створений за підтримки «Медіамережі»

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

Автор: Александер Малаховський

ПАМ'ЯТІ ЛЮБОМИРА РОМАНКІВА

(17.04.1931–27.06.2024)

У США помер український винахідник, Начальний Пластун Любомир Романків. Третій український *Chief scout*, який у 1990-ті роки залучив та інвестував щонайменше 500 000 доларів в розвиток Пласту – українського скаутингу, професіоналізувавши центральний офіс Пласту в Україні. Саме його зусиллями в значній мірі український скаутинг став наймасовішим молодіжним рухом в Україні.

Автор і співавтор більше 65 патентів. Зокрема саме він придумав, працюючи провідним інженером IBM, як записувати і зчитувати інформацію із твердих дисків. Кожного разу, як включаємо комп'ютер – починає працювати щонайменше 7 винаходів українця Романківа. Його ім'я занесене до галереї слави у США.

Любомир народився у 1931 році на Львівщині. З 12-ти років став членом тогочасного таємного Пласту, який під нацистською окупацією діяв під легальною назвою «Виховні спільноти української молоді» (ВСУМ).

Після Другої світової війни продовжив своє пластування, вступивши у 1946 році до Пласту в баварському місті Берхтесгаден. Вихованець гуртка «Вовки» у курені імені Святослава Завойовника. Успішно пройшов усю юнацьку пластову освітню програму осягнувши ступінь пластуна-скоба.

Ще в Німеччині пройшов усі можливі тоді вишколи пластових виховників – новацьких та юнацьких. А переїхавши до Канади, паралельно із будівництвом своєї професійної кар'єри, став співорганізатором Пласту в Едмонтоні. Організував там курінь юнаків та новацьке гніздо. Більше 10 років загалом присвятив виховній праці у Пласті, працюючи із дітьми безпосередньо (після переїзду до США у 1958–1961 роках був ще юнацьким виховником у Бостоні).

Ініціатор придбання пластового дому в Едмонтоні та перших збірок коштів на цей будинок. Організатор багатьох пластових вишкільних таборів. Зрештою став одним із ключових лідерів Пласту в діаспорі. У 1990-х роках, як голова Головної пластової ради брав безпосередньо участь у перших чотирьох з'їздах відродженого Пласту в Україні. [...]

Ініціатор та учасник першого Всеукраїнського скаутського джемборі, що відбувся на Закарпатті у 1996 році за участю делегацій багатьох скаутських організацій України і Європи. Саме Любомир вперше не лише теоретично поставив задачу розгортання Пласту по всій Україні, але організував системне фінансування цього проекту у перші 5 років. Опісля цю ініціативу підхопив Богдан Гаврилишин.

Теплої Вічної Ватри Тобі, Друже. СКОБ!

Юрій Юзич/ФБ

ЗІ СВЯТИМИ УПОКОЙ!

Відійшов від нас винахідник, громадський і пластовий лідер найвищого рівня. Правдивий християнин, про що засвідчую з глибокою особистою пошаною.

Від імені єпископів, священників, монашества та вірних Філадельфійської митрополії та академічної спільноти Українського католицького університету складаю щире співчуття рідним славної пам'яті Любомира Романківа, запевняючи рідню і ширшу пластову спільноту про духовну солідарність.

Архієпископ і митрополит Філадельфійський Борис Гудзяк/ФБ

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потребі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetsky

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5